

**College van Gedeputeerde Staten
Statenvoorstel**

| | | | |
|----------------|--------------------------|--------------------|-------------|
| DATUM | 8-4-2020 | NUMMER PS | PS2020RGW02 |
| DOMEIN | LFO | COMMISSIE | RGW |
| STELLER | J. de Hoog/ M. van Delft | DOORKIESNUMMER | 06 46272694 |
| DOCUMENTNUMMER | 8206A55A | PORTEFEUILLEHOUDER | Bruins Slot |

Titel : Realisatieplan Gebiedsontwikkeling Salmsteke

Inhoudsopgave

Besluit pag. 4

Toelichting pag. 5

Bijlage(n): IGP realisatieplan Gebiedsontwikkeling Salmsteke Ontkiemt!

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Het gebied Salmsteke is gelegen in de gemeente Lopik en ligt in de uiterwaarden van de Lek. Het traject Salmsteke maakt onderdeel uit van het dijkversterkingsprogramma Sterke Lekdijk van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR). Voor dit gebied zijn de kansen voor het meekoppelen van de ontwikkeling van recreatie en natuur aan de dijkversterking verkend. Op dit moment ligt er een voorkeursalternatief voor de dijk en uiterwaarden en worden met de partners (HDSR, Recreatieschap de Stichtse Groenlanden, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en de gemeente Lopik) afspraken gemaakt over de samenwerking voor de volgende fase: de planvorming. HDSR zal dit project namens de samenwerkingspartners gaan trekken.

De provincie Utrecht ziet grote meerwaarde in de integrale gebiedsontwikkeling van Salmsteke Ontkiemt! waarbij de zwemplas, recreatierrein, horeca, getijdegeul, natuur en dijkversterking integraal worden gerealiseerd. De toevoeging van een verbeterde en veilige zwemgelegenheid is voor de provincie een belangrijk onderdeel van deze integrale gebiedsontwikkeling. De aanleg van de zwemplas geeft tevens invulling aan de ambitie zoals genoemd in het vastgestelde ambitie document "Sterke Lekdijk en Grebbedijk", waarin ontwikkeling van natuurlijk zwemwater in de uiterwaarden als ambitie is opgenomen.

Voorgesteld wordt om van de provinciale bijdrage van € 1.388.062, € 1.000.000, - vanuit het IGP-investeringsbudget te dekken. Het overige bedrag wordt gedekt uit het programma Mooie en Veilige dijken. Dit is nader uitgewerkt in het bijgevoegde realisatieplan.

Voorgeschiedenis

In november 2017 heeft de provincie Utrecht de samenwerkingsovereenkomst (SOK) voor de Verkenningfase 'Salmsteke Ontkiemt!' ondertekend, samen met Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Recreatieschap de Stichtse Groenlanden en Rijkswaterstaat. De gemeente Lopik en Staatsbosbeheer hebben een Intentieovereenkomst getekend om het project te ondersteunen. De provincie Utrecht heeft deze verkenningfase ondersteund met procesgeld vanuit IGP. In mei 2019 hebben de bestuurders van de betrokken organisaties het Voorkeursalternatief (ontwerpplan) voor Salmsteke Ontkiemt! vastgesteld en goedkeuring gegeven om het proces naar Plan&Realisatiefase op te starten. Op 30 januari 2020 hebben de bestuurders een besluit genomen over de samenwerking in Plan&Realisatiefase en financieringsafspraken gemaakt. Dit wordt vastgelegd in de

Samenwerkingsovereenkomst Plan&Realisatiefase Salmsteke Ontkiemt!. Planning is dat deze SOK in voorjaar 2020 wordt ondertekend door de gebiedspartners.

Essentie / samenvatting

Het gebied Salmsteke is gelegen in de gemeente Lopik en ligt in de uiterwaarden van de Lek. Het traject Salmsteke maakt onderdeel uit van het dijkversterkingsprogramma Sterke Lekdijk van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR). Voor dit gebied zijn de kansen voor het meekoppelen van de ontwikkeling van recreatie en natuur aan de dijkversterking verkend. Op dit moment ligt er een vastgesteld voorkeursalternatief voor de dijk en uiterwaarden en worden met de partners (HDSR, Recreatieschap de Stichtse Groenlanden (SGL), Rijkswaterstaat (RWS), Staatsbosbeheer en de gemeente Lopik) afspraken gemaakt over de samenwerking voor de volgende fase: de planvorming. HDSR zal dit project namens de samenwerkingspartners gaan trekken. Onderdeel van de afspraken is de financiering. De totale kosten voor planvorming en realisatie zijn €5.595.962,- en worden gedragen door de verschillende partners. Onder voorbehoud van akkoord door PS draagt de provincie €1.388.062,- bij. Van dit bedrag wordt €1.000.000,- bijgedragen vanuit het Integraal Gebiedsontwikkeling Programma (IGP-investeringsbudget). Met dit statenvoorstel en het bijbehorende realisatieplan wordt een besluit van PS gevraagd om €1.000.000,- uit het IGP-investeringsbudget beschikbaar te stellen. Het overige bedrag van €388.062,- wordt bijgedragen vanuit het programma 'Mooie en veilige dijken'.

Meetbaar/ beoogd beleidseffect

- Recreatie: Veilig zwemwater. Wandelroutestructuur uitbreiden. Veilig fietsen op de dijk
- Natuur: Natuurontwikkeling t.b.v. NNN en aangrenzende N2000. Natte natuur in de getijdengeul en droge natuur op de schraalgraslanden.
- Waterveiligheid: dijkversterking volgens de veiligheidsopgave Hoog water beschermingsprogramma.
- Waterkwaliteit en waterecologie: aanleg getijdengeul en plasdraszone in de overgang naar schraalgraslanden.
- Cultuurhistorie: Herstel kleiput in de dijkvoet

Wettelijke grondslag

Artikel 158 van de provinciewet

Financiële consequenties

Na akkoord van PS m.b.t. de €1.000.000,- uit het Integraal Gebiedsontwikkeling Programma (IGP-investeringsbudget) tezamen met € 388.062,- uit het programma Mooie en Veilige dijken wordt een bedrag van totaal €1.388.062,- bijgedragen via een begrotingssubsidie aan het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. In de IGP-reserve is een restbedrag van €5.000.000,- beschikbaar (lopende reserve), hiervan is reeds €1.000.000,- gelabeld aan het project Salmsteke.

Bestuurlijke dilemma's/ politieke gevoeligheid

Het slagen van het project Salmsteke Ontkiemt! is volledig afhankelijk van een goede samenwerking tussen de partijen en het commitment van deze partijen. Met deze toezegging laten we ons commitment zien en laten we zien dat we een betrouwbare samenwerkingspartner zijn. Salmsteke is de eerste van de 8 dijkversterkingsprojecten waar we als provincie een rol in hebben en doelen gerealiseerd willen krijgen. Bij het niet slagen van dit project wordt ook de samenwerking in de andere dijktrajecten gecompliceerder.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Tijdens de verkenningsfase zijn meerdere alternatieven onderzocht voor zowel de dijkversterking als de ontwikkeling van de uiterwaard. Hieruit is voor de uiterwaarden een kansrijke oplossing gedestilleerd. Deze kansrijke oplossing is via een optimalisatieslag omgevormd tot het reeds vastgestelde voorkeursalternatief.

Effecten op duurzaamheid

Met dit project worden doelen op verschillende vlakken gerealiseerd (zie hiervoor). Met het oog op duurzaamheid kan hier met name de natuurdoelstelling van zowel land- als waternatuur worden genoemd.

Voorgesteld wordt:

1. Het IGP-realisatieplan "Gebiedsontwikkeling Salmsteke" vast te stellen;
2. Vooruitlopend op de Zomernota 2020 €1.000.000,- uit de reserve IGP/RAP beschikbaar te stellen voor het IGP-project Salmsteke Ontkiemt!. En na vaststelling van de zomernota 2020 deze €1.000.000,- aan de IGP reserve te onttrekken en over te dragen aan het programma 'Mooie en veilige dijken' ten behoeve van de uitvoering van de gebiedsontwikkeling;
3. Voor het project Salmsteke Ontkiemt! Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden een subsidie te verstrekken van €1.388.062,-.

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Besluit van 27-05-2020 tot vaststelling Realisatieplan Gebiedsontwikkeling Salmsteke

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 27-05-2020;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 03-03-2020, afdeling LFO, nummer 8206A55A;

Gelezen het statenvoorstel;

Overwegende de grote meerwaarde van de integrale gebiedsontwikkeling van Salmsteke Ontkiemt!;

Besluiten:

1. Het IGP-realisatieplan "Gebiedsontwikkeling Salmsteke vast te stellen;
2. Vooruitlopend op de Zomernota 2020 €1.000.000,- uit de reserve IGP/RAP beschikbaar te stellen voor het IGP-project Salmsteke Ontkiemt!. En na vaststelling van de zomernota 2020 deze €1.000.000,- aan de IGP reserve te onttrekken en over te dragen aan het programma 'Mooie en veilige dijken' ten behoeve van de uitvoering van de gebiedsontwikkeling.
3. Voor het project Salmsteke Ontkiemt! Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden een subsidie te verstrekken van €1.388.062,-.

w.g.

Voorzitter,

Griffier,

1. Wettelijke grondslag

Artikel 158 van de provinciewet.

2. Beoogd effect

- Recreatie: Veilig zwemwater. Wandelroutestructuur uitbreiden. Veilig fietsen op de dijk.
- Natuur: Natuurontwikkeling t.b.v. NNN en aangrenzende N2000. Natte natuur in de getijdengeul en droge natuur op de schraalgraslanden.
- Waterveiligheid: dijkversterking volgens de veiligheidsopgave Hoog water beschermingsprogramma.
- Waterkwaliteit en waterecologie: aanleg getijdengeul en plasdraszone in de overgang naar schraalgraslanden.
- Cultuurhistorie: Herstel kleiput in de dijkvoet.

3. Effecten op duurzaamheid

Met dit project worden doelen op verschillende vlakken gerealiseerd (zie hiervoor). Met het oog op duurzaamheid kan hier met name de natuurdoelstelling van zowel land- als waternatuur worden genoemd.

4. Argumenten

Er is sprake van een programma-overstijgend doelbereik met meerdere grote provinciale beleidsdoelen. Bij Salmsteke gaat het om de volgende doelen:

- Recreatie: Veilig zwemwater, voorkomen van zwemmen in de rivier. Wandelroutestructuur uitbreiden. Veilig fietsen op de dijk.
- Natuur: Natuurontwikkeling t.b.v. NNN en aangrenzende N2000. Biodiversiteit van natte natuur in de getijdengeul en droge natuur op de schraalgraslanden.
- Waterveiligheid: dijkversterking volgens de veiligheidsopgave. Hoog water beschermingsprogramma.
- Waterkwaliteit en waterecologie: aanleg getijdengeul en plasdraszone in de overgang naar schraalgraslanden.
- Cultuurhistorie: herstel kleiput in de dijkvoet ook t.b.v. kamsalamander (valt binnen actief soortenbeleid van provincie Utrecht)
- Klimaat: hitteplan natuurzwemwater.

De bijdrage van de provincie Utrecht is nodig om tot een compleet integraal plan te komen. Zonder provinciale inzet kunnen onderdelen en met name de zwemplas niet worden gerealiseerd. Het risico bestaat dat de hele ontwikkeling van de uiterwaard niet van de grond komt als provincie geen bijdrage levert, omdat SGL onvoldoende financiële draagkracht heeft om de zwemplas alleen bekostigen. Door provinciale deelname wordt bovendien een stevige focus op omgevingskwaliteit gewaarborgd, die voor het behalen van kwaliteitsdoelen op het gebied van natuur, recreatie, landschap, ruimtelijke ordening en cultuurhistorie van belang is.

Met de inzet van IGP-investeringsbudget en de bijdrage uit het programma 'Mooie en veilige dijken' laat de provincie aan de samenwerkingspartners zien dat zij een groot belang hecht aan een integrale gebiedsontwikkeling in Salmsteke voor dijkversterking en ontwikkeling van de uiterwaard.

De huidige samenwerking is reeds vastgelegd in een in 2017 ondertekende SOK voor de verkenningsfase.

De provincie heeft in de verkenningsfase (2018-2019) het projectmanagement voor de uiterwaardontwikkeling uitgevoerd, dat heeft geleid tot het vervolg van deze samenwerking in de Plan&Realisatiefase die nu voor ligt.

Sinds 2018 is dan ook sprake van een intensieve en goede samenwerking tussen HDSR, PU, SGL en RWS. Ook gemeente Lopik en Staatsbosbeheer zijn betrokken. Alle partijen zijn voorstander van deze integrale ontwikkeling waarbij opgaven gecombineerd worden opgepakt.

De samenwerking voor de Plan&Realisatiefase wordt in het voorjaar van 2020 ondertekend. In het bestuurlijk overleg van 30 januari 2020 heeft ook gemeente Lopik aangegeven de Samenwerkingsovereenkomst te

ondertekenen. Provincie Utrecht blijft deelnemen aan het bestuurlijk overleg en het ambtelijk opdrachtgeversoverleg.

HDSR integreert de doelrealisatie van de samenwerkende partijen in de uiterwaard, in haar dijkversterkingsproject Salmsteke. HDSR heeft een strakke planning, die moet voldoen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma en is gekoppeld aan het brede project 'Sterke Lekdijk'.

De bestuurders van de samenwerkende partijen hebben op 30 januari 2020 in het bestuurlijk overleg Salmsteke Ontkiemt! financiële middelen toegezegd voor de Plan&Realisatiefase.

In voorjaar 2020 wordt de samenwerking bekrachtigd in een Samenwerkingsovereenkomst Plan&Realisatiefase.

5. Kanttekeningen

Deze provinciale bijdrage is onze bijdrage aan de planvormingsfase en realisatiefase. Aangezien hier geraamd is over een langere periode is rekening gehouden met een ruime risico-marge. In geval dat planvorming en realisatie kunnen worden uitgevoerd binnen de raming, zonder de risico-marge, dan wordt aan de partners een evenredig bedrag terugbetaald of niet in rekening gebracht.

6. Financiën

In onderstaande tabel de verdeling van de kosten onder de partners. Verdeling provinciale bijdrage: €1.000.000,- uit het Integraal Gebiedsontwikkeling Programma (IGP-investeringsbudget) en €388.062,- uit het programma 'Mooie en veilige dijken'.

| | | Totaal benodigd |
|--|---------------|------------------------|
| Rijkswaterstaat | Product | € 3.137.330 |
| | Proces | € 278.032 |
| | Totaal | € 3.415.361 |
| Provincie Utrecht | Product | € 1.110.031 |
| | Proces | € 278.032 |
| | Totaal | € 1.388.062 |
| Recreatieschap Stichtse Groenlanden | Product | € 514.506 |
| | Proces | € 278.032 |
| | Totaal | € 792.537 |
| Uiterwaard totaal | Product | € 4.761.866 |
| | Proces | € 834.095 |
| | Totaal | € 5.595.962 |

7. Realisatie

De Provincie Utrecht zal bij het project intensief betrokken blijven om toe te zien op een goede planvorming en realisatie. De provincie Utrecht is aangesloten bij de ambtelijke werkgroep Salmsteke, het ambtelijk opdrachtgeversoverleg en bestuurlijk overleg.

8. Juridisch

Conform intern juridisch advies worden de financiën beschikbaar gesteld op basis van een begrotingssubsidie.

9. Europa

N.v.t.

10. Communicatie

In de verkenningsfase van het project Salmsteke ontkiemt! is de omgeving reeds betrokken.

Alle bewoners langs de dijk nabij Salmsteke zijn enkele malen persoonlijk gesproken en hebben hun wensen of zorgen kenbaar kunnen maken. Daarnaast zijn er informatiebijeenkomsten georganiseerd en wordt regelmatig een nieuwsbrief uitgegeven. Hierin is onder meer afgesproken om 2 werkgroepen in te stellen:

1. honden/wandelaars en 2. horeca/Leisure.

-Met de werkgroep hondenbezitters/wandelaars, is nagedacht over de wandelroute en toegankelijkheid, samen met Staatsbosbeheer, routebureau en recreatieschap SGL. Men is nu tevreden over de routestructuur in het ontwerp.

-Met de werkgroep horeca/Leisure (bestaande uit o.a. bewoners uit Lopik en Ameide en potentiële horeca ondernemer(s) en SGL is nagedacht over de inpasbaarheid van een horecagebouw en gebruik van het recreatieterrein (richting programma van eisen) qua vormgeving, openingstijden, oppervlakte, geluid, evenementen etc.

De communicatie in het vervolg van het project zal op deze wijze verder worden doorgezet.

De ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst voor de planvorming zal i.s.m. de projectpartners extern worden gecommuniceerd.

11. Bijlagen

-IGP-realisatieplan Gebiedsontwikkeling Salmsteke Ontkiemt!